

UN HOME MOR EN MI
(Joan Soler i Amigó–Jaume Arnella)

*Un home mor en mi,
sempre que un home mor
en algun lloc del món
assassinat per l'odi.*

Un home que és com jo;
nascut al món, com jo;
que ha rigut molt, com jo;
que ha plorat molt, com jo;
que és fet de sang i sal,
de somni i temps, com jo.

Tenia amor, com jo,
al verd dels pins, com jo;
al blau del mar, com jo:
als ulls brillants, com jo;
a la muller i als fills,
com jo, com jo, com jo.

Qui té dret a trencar
d'una vida l'arrel?
Qui pot fer tornar pols
el cor d'un ser humà?
Hi ha qui, amb aquesta pols,
victòries amassà.

M'estripa el cor i ho dic:
la seva mort desfà
la meva fe en el món
el meu orgull humà.
Que aquest crit meu rebel
remogui terra i cel: NO!
COMPLANTES
(Joan Soler i Amigó–Jaume Arnella)

Quan vaig anar-me fent gran,
van ensenyar-me la vida:
de com naixien els nens,
però no com homes morien;
si vaig tenir el goig après,
la pena no la sabia,
ai, que més ai,
la pena no la sabia.

He anat sabent que els obrers
venen onze hores al dia
a canvi d'onze diners
per poder comprar alegries,
un bagul vell i un forat
per quan no els quedin més dies,
ai que més ai,
per quan no els quedin més dies.

(He sentit predicar que)
Cal acceptar resignat
la sort que Déu ens envia:
si és bona és perquè som bons;
si no és que bé ho mereixiem;
el que ara ens pugui mancar
ho tindrem a l'altra vida,
ai que més ai,
ho tindrem a l'altra vida.

No ploris més, Isabel,
no facis cas del que diuen,
si no ens tinguéssim amor,
el cel tampoc no tindriem;
si no ens haguéssim trobat
mai no sabríem ser lliures,
ai que més ai,
mai no sabríem ser lliures.

L'amor no té benestar
perquè és molt fosca la vida,
la mesura és plena ja
de fam, de plany i injustícia.
Vetllarem tu i jo de nit
si cal, per fer llevar el dia,
ai que més ai,
per fer llevar el dia.

EL DISSABTE A LA NIT
(Joan Soler i Amigó–Jaume Arnella)

La lluna m'indicava
el dissabte a la nit,
que hi ha carrers molt foscos
al barri allà on jo visc.

Amors de tàpies baixes,
de llavis molt humits,
sou tou coixí pels pobres
el dissabte a la nit.

Ella sap colgar penes,
sap acceptar neguits,
sap ser una mar oberta,
sap fer oblidar destins.

La lluna m'indicava
que al barri allà on jo visc,
a més dolors callades
més número de fills.

ÉS ARA, AMICS, ÉS ARA
(Joan Soler i Amigó–Jaume Arnella)

Quan per mi sigui la terra
i jo canti per tothom
i ens anomenem “nosaltres”
i no ens quadri cap més nom:
Jo cantaré cançons per tot arreu.

Jo cantaré cançons per al meu poble
i jo diré: És ara, amics, és ara.

Com més endavant camines
més s'eixampla l'horitzó,
quan entre els homes no hi hagi
cap esclau ni cap senyor:
*Jo cantaré cançons de llibertat,
jo cantaré cançons per al meu poble
i jo diré: És ara, amics, és ara.*

Quan fusells siguin arades,
no se sembrarà la mort,
quan la sang no pagui enveges
i el poder no el doni l'or:
*Jo cantaré cançons, cançons de pau,
jo cantaré cançons per al meu poble
i jo diré: És ara, amics, és ara.*

Quan les aigües són calmades,
la pau és el seu color,
quan els nostres ulls, petita,
no emmirallin ja cap por:
*Jo cantaré cançons, cançons d'amor
jo cantaré cançons per al meu poble
i jo diré: És ara, amics, és ara.*

Si les veles són plegades
la nau no solca la mar,
si tenim les mans creuades
el bon temps mai no vindrà.
*Per 'xò jo vull cantar, jo vull cridar,
jo vull cantar esperança pel meu poble
i jo us vull dir: És ara, amics, és ara.*

SÉ QUE VÉENEN PELS CAMINS
(Joan Soler i Amigó–Jaume Arnella)

*Sé que vénen pels camins
i que canten primavera.*

Són els homes d'un país
i és el vent de les carenes.
Mira si n'alcen de pols,
deixen enrera les penes.

Vénen d'una mar de plors,
dels verdissars de la guerra,
de l'arena de la fam,
de la grisor de la cendra.

No són raïm de vi dolç,
no són gra d'espiga tendra,
han madurat al celler
i a la tina de les penes.

Porten flor d'ametller als ulls
i a les mans roses vermelles,
porten garbes a les mans,
ja no porten escopetes.

Els han llaurat amb diner
damunt les pròpies esquenes,
ells vivien espremuts
i ells són ara els qui veremen.

Homes i dones i nens
de pell blanca i de pell negra,
el preu que han pagat, la sang,
la seva herència, la terra.

Ja és temps, ja és temps d'arribar,
ja és temps de deixar la cleda;
el sol, el sol ja és prou alt
i l'esperança acomplerta.

LES RONDES DEL VI
(Joan Soler i Amigó–Jaume Arnella)

No vagis a la mar
a encomanar les penes,
no vagis a la mar
les aigües en van plenes.

Vora, vora del port
hi ha una vella taverna,
vora, vora del port
un bar de mala mort.
Una bota de rom
i una altra d'aiguardent,
una bota de rom
i molta olor de gent.

No siguis sol a beure
ni sol a rumiar,
no siguis sol a beure
que el vi et condemnarà.

El primer brindis va
per companys i companyes,
el segon anirà
pels qui els han crescut banyes.

El tercer libació
a la salut dels pobres,
no és amb mala intenció
deixar al burgès les sobres.

Atents, amics, encara
al següent got de vi:
beneirem la mare
que a tots ens va parir.

La copa que fa cinc
pel gran Pare Noè,
la copa que fa sis
pels diables del cafè.

Quan el sis serà buit
maleirem l'infern,

la copa que fa vuit
el clero i el govern.

El got de comiat
el cantarem tots junts,
el got de comiat,
un rèquiem pels difunts.

LA TIMBA DE LES CARTES
(Joan Soler i Amigó–Jaume Arnella)

*Sota, cavall i rei,
el dimoni juga a cartes.
Sota, cavall i rei,
si vas sol et fa la llei*

La bescambrilla és un joc astut,
si no vigiles ja t'han fotut,
abans cal veure trumfos què són:
cada partida canvia el món.

Si mana espases o bé garrots,
són forces vives, vés-hi si pots.
Si va de copes, els vins millors,
malfarts que manen i vividors.

Si toca els oros no hi prenguis mal
que ara té els trumfos el capital.
As, tres, figures: rei i cavall
i de la sota no et fiis mai.

Timba parada ens toca jugar:
t'han dat tres cartes, les tens en mà.
Va, llença'n una, prova la sort,
si te'n refies ja et donc per mort.

Au, roba i tira, enreda algú,
fent perdre els altres, guanyaràs tu.
Cavall fot sota, rei fot cavall,
el tres els guanya, l'as no perd mai.

Més avall trobes els sense sou,
les que no lliguen: el vuit i el nou.
Així és la vida, però a mi no em fots,
o estripem cartes o guanyem tots.

...I CUA

ELOGI DE LA FARÀNDULA
(Jaume Arnella)

No fa molt vaig 'nar a Mallorca,
l'any passat, cap als finals,
on s'hi feia una trobada
de músics tradicionals.

Assistir a aquestes trobades
és important i oportú;
és veure que hi ha més músics

que fan el mateix que tu.

I això anima i esperona
i et revifa la il·lusió,
i t'ajuda a oxigenar-te
i a respirar un xic millor.

Ja sabem que fer de músic
no ha estat mai gaire ben vist;
pots agafar-t'ho com vulguis,
pel cantó alegre o el trist.

Fins i tot en el romànic,
no sé si us ho han explicat,
quan representen un músic,
és el símbol del pecat.

Sol estar, en les portalades,
en la part més exterior,
que és el món, que és el dimoni
i és la carn; que déu n'hi do.
És així, se'ns associa
als col·lectius marginals:
músics, dones, sense feina,
immigrants, homosexuals...

Davant el pensament únic,
si hi ha una nota discordant,
se l'assenyala culpable
de les coses que no van.

I encara ens volen fer creure
que per viure en societat
sols hi ha una única manera,
que és la que ells han decretat.

Que siguem com les formigues,
que no paren, dia i nit,
i no pas com les cigales
que no fan res de profit.

Doncs jo, senyors i senyores,
us puc dir que estic content
de ser cantant i ser músic
i poder fer el què estic fent.

I de sentir-me cronista
d'aquests temps més actuals,
i de pertànyer a la colla
de músics tradicionals.

Que tenim un patrimoni
contudent i expeditiu,
que emociona a la gent d'ara,
i si arriba és perquè és viu.

D'aquest patrimoni nostre
en som hereus sobirans
i no podem deslligar-lo
del Paísos Catalans.

Per 'xò, sovint, m'emociono
de cantar, d'igual a igual,
amb en Toni Torregrossa
o amb en Biel Majoral.

Ja ho veieu, senyors, senyores,
ja ho veieu, jo estic content
de ser cantant i ser músic
i poder fer el què estic fent.

ENCENEDORS
(Jaume Arnella)

No t'enfadis ni t'ofenguis,
no et renyo ni molt ni poc,
però digue'm, Fina estimada:
¿On és l'encenedor groc?

Tu ja saps que no m'enfado,
però no em tractis de babau
i digue'm, Fina estimada:
¿On és l'encenedor blau?

Per estalviar problemes
o algun possible entrebanc,
¿em vols dir, Fina estimada:
on és l'encenedor blanc?

Sense perdre les maneres,
¿no em diries pas, del cert,
on deu ser, Fina estimada,
el nou encenedor verd?

L'ENIGMA DEL MIRALL
(Jaume Arnella)

Quines coses més estranyes
que solen tenir els miralls;
no és qüestió d'amoinar-s'hi
ni de fer-ne escarafalls.

Al quarto de bany de casa
hi ha un molt generós mirall,
i, com que al fons hi ha el lavabo,
jo hi transito amunt i avall.

I així ara, entre nosaltres,
en confiança, us vull dir
que a dins del mirall hi ha un home
que s'assembla força a mi.

Se'n surt força bé, imitant-me,
amb això hi deu tenir un do;
reconec que se m'assembla,
però és més gran que no pas jo.

Que té moltes més arrugues,
té unes entrades més grans,

fins i tot fa més panxeta,
i té molts més cabells blancs.
I a les nits fa unes ulleres,
i té com potes de gall,
però sembla bona persona,
l'home de dins el mirall.

Li agrada fer-me ganyotes
imita els meus moviments:
es pentina si em pentino i
sempre ens rentem junts les dents

No tenim gaires converses
però els caràcters són afins,
a mi em dóna confiança
saber que ell és allà dins.

L'únic dubte que ara em queda
–potser és només un detall–
és si li explico a la dona
que hi ha l'home del mirall.

Quines coses més estranyes
que solen tenir els miralls;
no és qüestió d'amoïnar-s'hi
ni de fer-ne escarafalls.
SANT CRISTÒFOL
(Jaume Arnella- arran. Rafel Sala)

*Sant Cristòfol gloriós
gardeu-nos de patacades
i protegiu-nos, si us plau,
quan tot ens vagi a maldades.*

Que no perdem els estreps
ni tampoc la barretina,
que no ens pugui mai al cap
ni gasoil ni gasolina.
I ara a part de l'enganxina,
tant si en porteu com si no:
lluiteu sempre per la llengua
perquè aquí ens hi juguem molt.

VAIG EN MOTO
(Jaume Arnella - arran. Ferran Martínez)

Quan respiro dinamisme,
destresa i agilitat,
gràcia, seny, desimboltura,
satisfacció i llibertat,
i quan sento el vent de cara
i se m'eixamplen els pulmons,
quan els porus se'm dilaten
i destil·len emocions...

*Vaig en moto, vaig en moto,
vaig en moto, quin plaer!
Vaig en moto, vaig en moto,
com la moto no hi ha res!*

Quan vaig per la carretera,
i noto que m'entra endins
l'olor de l'herba segada,
de la vinya o la dels pins,
l'olor forta de salobre,
si és que passo prop del mar
i em sento com una vela
que amb el vent es vol inflar...
Quan aparco ran de porta
i no em cal estar pendent
del tiquet ni dels horaris
i no perdo ni un moment,
i quan sento la parella
amb el dolç frec del seu cos,
que se m'adapta a l'esquena
com un coixí ple de flors...
Quan un guàrdia se m'acosta
i em fa aparcar en un xamfrà,
i em pregunta si sabia
que no es pot serpentejar,
i quan es treu la llibreta
i el bolígraf, displicent,
i m'engalta la gran multa
tal com mana el reglament...

Quan la pluja em cala els ossos
i vaig xop de cap a peus,
i més que res semblo un ànec
i jo mateix me'n faig creus,
i quan poso els peus a terra
com si trepitgés raïms,
i els dels cotxes em somriuen
com si estiguessin als llimbs...

Quan el fred els ulls em glaça
quan em queden balbs els dits
quan els braços s'encarcaren
perquè els tinc ben entumits,
quan les cames em tremolen
amb sacseigs intermitents
i jo serro fort les barres
perquè no em petin les dents...

FÈLIX I LES MERAVELLES

(Joan Soler i Amigó, sobre el *Llibre de les bèsties* de Ramon Llull)

Enaixí comença el llibre
de Fèlix anant pel món,
amb el farcell a l'esquena
i l'anhel qui sap a on.
Fèlix es lleva a trenc d'alba
quan l'estel del dia es fon
i comença el romiatge
de llegir el llibre del món.

*Camina i caminaria,
camina i caminarà,
cap allà on el sol hi va
tot el bé del món hi ha.*

Creua rius i torrenteres,
va per pobles i ciutats
i pertot les meravelles
copsa amb ulls meravellats.
–Ço que no comprenc demano
reconto tot el que sé
perquè tanta gent com trobi
se'n meravellin també.
*Camino i caminaria,
camino i caminaré,
que d'allà d'on el sol en ve
tot el bé del món hi é.*

Ja se'n troba una pastora
que en guardava el bestiar,
i dalt d'un turó una ermita
i al portal un ermità.
–Reveleu-me la ciència,
ermità del monistrol,
de la vida que belluga
sota la capa del sol.

*Camina i caminaria,
camina i caminarà...*

De Nostre Senyor i els àngels
tot volant al seu redol,
i del cel i l'estelada
i de la lluna i el sol,
i de la mar tan salada
amb els peixos en estol
i de tota l'ocellada
i el missatge del seu vol.

*Camino i caminaria,
camino i caminaré...*

I dels arbres i les plantes,
del xaloc i del garbí,
de la pluja i la tempesta
i de l'arc de sant Martí.
Del foc del cel i la terra,
de l'or i el metall ferris,
de la mort i de la vida,
de l'infern i el paradís.

*Camina i caminaria,
camina i caminarà...*

Fèlix camina i camina
fins als més llunyans confins
i arriba a una verda prada
d'amaril·lis i jacints
regada amb corriols d'aigua,
orejada per set vents:
i en assemblea les bèsties,
que volen elegir rei.

*M'aturo i m'aturaria,
m'aturo i m'aturaré,*

*per aprendre de les bèsties
el que els homes solen fer.*

VAIG A L'HORTA DEL MEU PARE
(Cisca de can Batlle. Beget)

Vaig a l'horta del meu pare
i a collir-ne un ram de flors.
Vaig a l'horta del meu pare
i a collir-ne un ram de flors;
els en cullo i els en porto
a casa la mia amor.
*Que del meu cor tu n'ets la rosa
la més bonica de l'amor.*

La'n trobo al pas de la porta
que en plorava de tristor;
jo li en dic: «Què en tenes, nina?»
Jo li en dic: «Què en tenes tu?»

I el meu pare m'hi castiga
i perquè parluc amb tu.
No en diràs ni n'el teu pare
que ja ens casarem jo i tu.

Se'n 'gafen mano per mano
escala amunt pugem tots dos.
Se n'entren a dins d'un quarto
i amb un llit cobert de flors.

La primera abraçadeta
ja en trasmuden els colors.
La segona abraçadeta
als llavis no hi tens colors.

—«Què en diràs en el teu pare,
que en llavis no hi tens colors?
No en diràs ni en el teu pare
que n'és el mal dels aimadors.»

NOIES QUE EN FESTEGEU
(Cisca de can Batlle. Beget)

Ai noies que en festegeu,
tres coses heu menester:
enteniment i memòria
i dissimular-ho també.
Enteniment i memòria
i dissimular-ho també.

Jo d'escriure no en puc més,
de pensar-hi el cor se'm nua.
Ja és ben trist que per l'amor
tinc d'anar a la sepultura.
Ja és ben trist que per l'amor
tinc d'anar a la sepultura.

Els teus companys te diran:
«A on tens l'enamorada? »
I el teu cor bé els respondrà:

«Déu l'hagi ben perdonada. »

Meu germanes n'iran negres
passaran pel teu davant,
que per tan poc que m'estimis
tindràs una pena gran.

El dia que a mi m'enterrin
mira bé on me posaran,
que me'n puguis venir a veure
les diades de Totsants.

ELS TRES REIS
(Joan Argenter–Jaume Arnella)

Un grec, un grec,
un groc, un groc,
un grec, un groc i un negre,
Un grec, un grec,
un groc, un groc,
un grec, un groc i un negre,
observen una fina lluïssor de cabellera,
observen una fina lluïssor de cabellera.
Molt més que el sol,
molt més que el sol
m'agrada aquest estel.
Adéu, jo vaig a fer-me amic del noi que el fa volar!
Un grec,
un groc,
un bru.

Veig la nit color blau tinta com navega,
Veig la nit color blau tinta com navega,
la fragata del desembre,
la fragata del desembre,
Mar enfora l'avaraven,
terra endins avançarà.

Viatgers que habiteu a la popa,
d'una estrella seguiu la derrota:
adéu-siau, adéu-siau, adéu-siau!

Un grec, un grec,
un groc, un groc,
un grec, un groc i un negre,
Un grec, un grec,
un groc, un groc,
un grec, un groc i un negre,
observen una fina lluïssor de cabellera,
observen una fina lluïssor de cabellera.
Molt més que el sol,
molt més que el sol
m'agrada aquest estel.
Adéu, jo vaig a fer-me amic del noi que el fa volar!
Un grec,
un groc,
un bru.

ROMANÇO DEL BOU
(Marià Manent–Jaume Arnella)

El bou pesant, veient la gent
que tantes coses oferia,
diu que volia fer un present
al dolç Infant de l'Establia.

I quan minvà una mica el fred
i l'Infantó ja no plorava,
sortí amb pas lent, dins l'aire net,
sota la nit florida i blava.

Va caminar per fondes valls
i resseguia la carena.
Sent el clarí de tots els galls,
però ja du la rica ofrena.

Saltant de goig i bruelant
el bou baixà de la muntanya,
i s'oferia al dolç Infant
amb una estrella a cada banya.